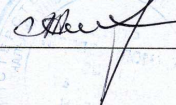

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
імені О.М. Бекетова

Кафедра Економіки підприємств міського господарства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Директор центру ПО та ЗН

(Ачкасов А.Є.)

“ 12 ” 11 2014 року

М.П.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.15 ЕКОНОМІКА ПРАЦІ І СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ

галузь знань 0305 «Економіка і підприємництво»

напрямок підготовки 6.030504 «Економіка підприємства», 6.030509
«Облік і аудит»

Центр післядипломної освіти та заочного навчання

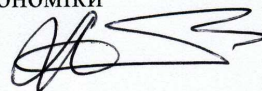
2014 – 2015 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

Робоча програма дисципліни «Економіка праці і соціально-трудова відносини» для студентів за напрямом підготовки 6.030504– «Економіка підприємства», 6.030509– «Облік і аудит»

Розробники: Соловйова О.Є., к.е.н., доц., доц. кафедри ЕПМГ

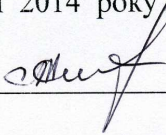
Соловйов О.В., к.е.н., доцент, проф. кафедри економіки підприємств, бізнес-адміністрування та регіонального розвитку

Робочу програму схвалено **на засіданні** кафедри Економіки підприємств міського господарства

Протокол від "29" серпня 2014 року № 1

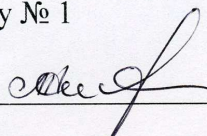
Завідувач кафедри _____ (Ачкасов А. Є.)

Робочу програму схвалено **на засіданні випускової** кафедри Економіки підприємств міського господарства

Протокол від "29" серпня 2014 року № 1

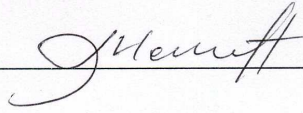
Завідувач випускової кафедри _____ (Ачкасов А. Є.)

Робочу програму схвалено **на засіданні випускової** кафедри фінансово-економічної безпеки, обліку та аудиту

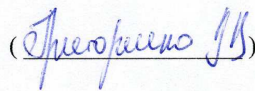
Протокол від "29" серпня 2014 року № 1

Завідувач випускової кафедри _____ (Момот Т. В.)

Програма відповідає формі Робочої програми навчальної дисципліни, що затверджена Наказом по ХНУМГ ім. О.М. Бекетова від 24 лютого 2014 р. № 46-01.

Методист НМВ _____ (Трофименко ІВ) "12" "11" 2014 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників ↓↓↓	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 4.0	Нормативна	Рік (роки) підготовки	
		-	3-й
		Семестр(и)	
		-	6-й
Загальна кількість годин – 144	Галузь знань 0305 – Економіка і підприємництво Напрямок підготовки 6.030504 «Економіка підприємства», 6.030509 «Облік і аудит»	Лекції*:	
Модулів – 1		-	8 год.
		Практичні, семінарські*:	
Змістових модулів (ЗМ) – 2		-	8 год.
		Лабораторні*:	
-	-	-	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – ... самостійної роботи студента – ...	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Самостійна робота*:	
		-	128 год.
Індивідуальні завдання:			
-		27 год.	
Вид контролю:			
Індивідуальне (науково-дослідне) завдання (ІЗ) <u>Розрахунково-графічне завдання</u> Розрахування норм праці, відрядних розцінок та заробітної праці за відповідними формами і системами праці.		-	Екзамен
		-	-

Питома вага кількості аудиторних годин в загальному обсязі дисципліни становить: для заочної форми навчання – 11 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування у студентів системи теоретичних і практичних знань про категорії, поняття, механізми забезпечення ефективної зайнятості населення та прогресивного розвитку соціально-трудових відносин в Україні на всіх рівнях.

Завдання: висвітлення теоретико-методологічних і соціально-економічних аспектів сучасних проблем економіки праці й соціально-трудових відносин; формування у студентів практичних навичок і вмінь щодо управління працею та регулювання відносин у соціально-трудовій сфері.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: – нормативно - правову базу для забезпечення процесів у соціально-трудовій сфері;

– стандарти, методи і процедури наукового аналізу соціально-трудових процесів на всіх рівнях управління трудовими ресурсами;

– методи й способи проектування норм праці, систем оплати праці в конкретних умовах виробництва, складу виробничих бригад з урахуванням форм організації праці та вимог до стандартів безпеки праці на виробництві;

– методи оцінки конкурентоспроможності підприємства на ринку праці;

– види й форми зайнятості населення та державну політику в галузі зайнятості населення;

– міжнародні стандарти щодо організації праці;

вміти: проводити класифікацію елементів робочого часу і часу використання машин з метою нормування праці;

– обчислювати заробітну плату робітників за різноманітними формами та системами оплати праці;

– застосовувати та вдосконалювати форми і системи оплати праці на підприємстві;

– розробляти технічно обґрунтовані норми праці та часу використання машин;

– вимірювати продуктивність праці на робочому місці, структурних підрозділах та на підприємстві в цілому;

– розподіляти загальнобригадну заробітну плату серед її членів;

– розробляти колективні договори на підприємстві;

– проводити оцінку рівня безробіття та обґрунтовувати заходи до її зниження;

– проводити порівняльний аналіз стану соціально - трудових відносин на підприємстві в порівнянні з вимогами діючого Кодексу про працю в Україні та міжнародних стандартів щодо організації праці;

мати компетентності: здійснювати роботу з удосконалення організації праці, форм і систем заробітної плати, матеріального і морального стимулювання;

– розробляти проекти перспективних і річних планів з праці та заробітної плати підприємства та його підрозділів, планів підвищення продуктивності праці та вдосконалення її організації;

–разраховувати фонди заробітної плати і чисельність працюючих з урахуванням необхідності найбільш раціонального використання трудових ресурсів, забезпечувати правильне співвідношення працівників за категоріями персоналу та кваліфікаційним категоріям, брати участь у визначенні потреби в робочих і службовцях, плануванні підготовки кваліфікованих кадрів, доводити планові показники до підрозділів підприємства;

–вивчати ефективність застосування діючих форм і систем заробітної плати, матеріального і морального заохочення, готувати пропозиції щодо їх вдосконалення;

–розробляти механізм розподілу додаткових доходів, одержуваних в результаті зростання продуктивності праці, підвищення якості продукції, скорочення витрат виробництва, а також здавання приміщень та майна в оренду, від розміщення коштів у цінні папери;

–розробляти положення про преміювання робітників і службовців, умови матеріального стимулювання багатокласного обслуговування, суміщення професій і посад, збільшення зон обслуговування та обсягу виконуваних робіт з метою поліпшення використання устаткування та скорочення трудовитрат;

–складати штатні розклади згідно із затвердженою структурою управління, схемами посадових окладів, фондами заробітної плати і чинними нормативами, вносити до них зміни, зумовлені появою нових видів діяльності (посад), властивих ринковій економіці;

–здійснювати контроль за дотриманням штатної дисципліни, витрачанням фонду заробітної плати, за правильністю встановлення найменувань професій і посад, застосування тарифних ставок і розцінок, посадових окладів, доплат, надбавок і коефіцієнтів до заробітної плати, за тарифікацією робіт і встановленням відповідно до тарифно-кваліфікаційними довідників розрядів і категорій фахівцям, а також за дотриманням режимів праці та відпочинку, трудового законодавства;

–вести облік показників з праці і заробітної плати, аналізувати їх і складати встановлену звітність.

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1. Економіка праці і соціально-трудова відносини

Змістовий модуль 1. Економіка праці

Тема 1. Об'єкт, предмет і завдання дисципліни.

Основні поняття і категорії економіки праці. Історичні аспекти розвитку трудових відносин у суспільстві. Наукові основи економіки праці: соціально-економічні, техніко-технологічні, правові й психофізіологічні. Завдання економіки праці в сучасних умовах - економічні: раціональне використання трудових і матеріальних ресурсів; підвищення продуктивності праці й ефективності виробництва; психофізіологічні: збереження здоров'я і працездатності людини; забезпечення суттєвості привабливості праці; соціальні: створення умов для всебічного гармонічного розвитку працюючих.

Тема 2. Трудові ресурси і трудовий потенціал суспільства.

Людські ресурси як фактор економічного розвитку суспільства. Характеристика людських ресурсів різними соціально-економічними категоріями

такими як: населення, економічно активне населення, трудові ресурси, економічна діяльність і чисельність безробітних. Процеси відтворення населення (природний, міграційний, соціальний, економічний), типи (екстенсивний і інтенсивний) і режими (розширене, просте, звужене відтворення). Відтворення ресурсів для праці - процес постійного й безперервного поновлення кількісних і якісних характеристик економічно активного населення. Вплив природного, міграційного й економічного руху населення на кількісні і якісні характеристики ресурсів для праці.

Трудовий потенціал як інтегральна оцінка кількісних і якісних характеристик економічно активного населення. Трудовий потенціал окремої людини, підприємства, території, суспільства. Компоненти трудового потенціалу такі як: здоров'я, освіта, професіоналізм, моральність, мотивованість, уміння працювати в колективі, творчий потенціал, активність, організованість і ін.

Тема 3. Організація і нормування праці.

Поняття організації праці. Основні напрямки організації праці. Сутність і значення процесів суспільного поділу і кооперування праці, їх взаємозв'язок і взаємозалежність. Поділ і кооперування праці на підприємстві, їх форми. Організація і обслуговування робочих місць. Поняття робочого місця, робочої зони. Класифікація, спеціалізація і оснащення робочих місць. Планування робочих місць. Основні функції обслуговування робочих місць, форми й системи такого обслуговування.

Значення і ефективність типового проектування організації робочих місць. Раціоналізація трудових процесів і управлінських процедур. Аналіз трудового процесу. Проектування прогресивних трудових процесів. Показники раціональності трудових процесів. Поняття трудового колективу.

Умови праці. Фактори, що визначають умови праці на виробництві та їх значення для здоров'я і працездатності людей. Вдосконалення умов праці. Державна система охорони праці в Україні Суспільна й економічна ефективність заходів щодо вдосконалення організації праці.

Робочий день, робочий час, режим роботи. Законодавче регулювання робочого часу і часу відпочинку. Типові режими праці і відпочинку. Гнучкі режими роботи. Змінність роботи.

Регулювання міри праці засобами нормування праці й планування виробничих завдань. Сутність і зміст процесу нормування праці. Робочий час, його склад і структура. Методи вивчення ефективності використання робочого часу. Фотографія робочого часу, хронометраж, фотохронометраж.

Призначення і класифікація нормативів з праці. Характеристика й класифікація норм праці. Методи нормування і способи вдосконалення норм.

Тема 4. Продуктивність і ефективність праці.

Поняття продуктивності праці. Принципи управління продуктивністю. Показники вимірювання продуктивності праці на макрорівні. Методи вимірювання продуктивності праці, що використовують на підприємствах.

Вартісний метод вимірювання продуктивності праці, його різновиди переваги і недоліки. Використання валової, товарної, реалізованої продукції для вимірювання продуктивності праці. Натуральний і умовно-натуральний методи

вимірювання продуктивності праці, їхні переваги і недоліки. Трудовий метод вимірювання продуктивності й сфера його використання.

Класифікація факторів продуктивності та продуктивності праці. Природні й суспільні умови підвищення продуктивності праці. Макроекономічні фактори підвищення продуктивності праці. Резерви зростання продуктивності праці. Взаємозв'язок факторів і резервів продуктивності праці. Класифікація резервів зростання продуктивності праці. Резерви зниження трудомісткості продукції, їх склад. Резерви ефективнішого використання робочого часу.

Тема 5. Політика доходів і оплата праці.

Соціально-економічна сутність заробітної плати. Номінальна й реальна заробітна плата, реальні доходи. Функції заробітної плати й принципи її організації. Джерела формування заробітної плати. Формування доходів споживання і нагромадження. Взаємозв'язок рівня заробітної плати з рівнем цін, продуктивністю, структурою виробництва, доходами й прибутками. Елементи організації заробітної плати.

Законодавчі та нормативні документи, на основі яких здійснюють державне регулювання заробітної плати. Визначення мінімального споживчого бюджету. Індексація доходів. Компенсаційні виплати.

Суть тарифно-договірного регулювання заробітної плати. Регулювання заробітної плати на державному (національному) рівні. Мінімальна заробітна плата. Суть Генеральної тарифної угоди. Необхідність регулювання заробітної плати на галузевому рівні. Мінімальна заробітна плата на галузевому рівні. Суть тарифної угоди на галузевому рівні.

Тарифна система оплати праці та її елементи. Форми й системи оплати праці. Почасова форма оплати праці та її системи. Умови їх використання. Відрядна форма оплати праці та її системи. Умови використання різноманітних систем відрядної форми оплати праці. Оплата праці керівників, спеціалістів і службовців. Схеми посадових окладів.

Економічне обґрунтування необхідності й ефективності преміювання різноманітних категорій працівників. Кількісні і якісні показники преміювання робітників.

Тема 6. Планування праці.

Система трудових показників і взаємозв'язок їх елементів. Методи аналізу трудомісткості, чисельності працівників, продуктивності праці й витрат на робочу силу. Планування трудомісткості за окремими її видами і в цілому. План організаційно-технічних заходів — основа розрахунку планової трудомісткості.

Методи розрахунку чисельності робітників (на основі трудомісткості виробничої програми, за робочими місцями, нормами обслуговування, нормативами чисельності). Планування чисельності керівників, спеціалістів, службовців (за типовими нормативами, нормами підпорядкованості та нормами навантаження). Визначення додаткової потреби у працівниках.

Методика планування продуктивності праці за факторами її зростання. Планування підвищення продуктивності праці на основі зниження трудомісткості продукції та поліпшення використання робочого часу.

Фонд оплати праці. Планування фонду заробітної плати за нормативами.

Планування фонду заробітної плати керівників, спеціалістів, службовців. Планування середньої заробітної плати й співвідношення темпів її підвищення з темпами зростання продуктивності праці.

Тема 7. Аналіз, звітність, аудит у сфері праці.

Основні задачі аналізу використання трудових ресурсів і витрат на оплату праці. Аналіз забезпеченості підприємства робочою силою й кваліфікаційного складу робітників. Якісна структура трудового потенціалу підприємства за ознаками: стать, вік, стаж роботи на підприємстві, освіта, кваліфікація, характер механізації праці й ін.

Аналіз руху й стабільності робочої сили. Рівень інтенсивності руху працівників: коефіцієнти обороту з прийому й вибуття, загального обороту та коефіцієнту заміщення. Коефіцієнт плинності, коефіцієнт стабільності кадрів. Аналіз використання робочого часу. Аналіз використання робочого часу на основі балансу робочого часу (календарний фонд робочого часу). Аналіз продуктивності праці та вплив факторів на продуктивність праці. Аналіз використання фонду оплати праці. Аналіз індексу реальної середньої заробітної плати. Аналіз соціального розвитку підприємства. Завдання аналізу соціального розвитку підприємства. Показники соціального розвитку за основними групами персоналу. Аудит праці. Головні задачі ревізії розрахунків з оплати праці. Аналіз якості трудових відносин.

Змістовий модуль 2. Соціально-трудова відносина

Тема 1. Соціально-трудова відносина як система.

Основні категорії й поняття, що відбивають процес становлення й розвиток соціально-трудова відносин, їх основні характеристики і якості. Оцінка реального розміщення сил у соціально-трудова відносинах : більш чітко визначити мотиви і логіку власного трудового поведіння ; зрозуміти сутність і перспективи розвитку нових соціально-трудова відносин, що відповідають новим соціально-економічним умовам розвитку України.

Структурні складові соціально-трудова відносин: суб'єкти й рівні, предмети соціально-трудова відносин та їх структура. Принципи й типи соціально-трудова відносин: принципи солідарності та субсидіарності; рівноправне партнерство, конфлікт, дискримінація.

Тема 2. Соціальне партнерство.

Визначення соціального партнерства (трипартизму). Мета та принципи соціального партнерства. Суб'єкти соціального партнерства. Особлива роль держави як арбітра та роботодавця на ринку праці. Роль спілок роботодавців як виразників інтересів підприємців на ринку праці. Участь профспілок у регулюванні трудових відносин, сприянні зайнятості населення, забезпеченні соціального захисту працівників.

Порядок ведення тристоронніх переговорів на національному рівні та укладання генеральної тарифної угоди. Учасники й порядок, зміст проведення тарифних переговорів на галузевому (територіально-галузевому) рівні. Порядок укладання колективних договорів на мікрорівні, їх структура та зміст.

Тема 3. Ринок праці та його регулювання.

Ринок праці як підсистема ринкової економіки. Поняття «ринок праці», «ринок робочої сили» та «ринок робочих місць». Сучасні умови виникнення та ефективного функціонування ринку праці. Елементи ринку праці: попит, пропонування цін і робочої сили. Особливості товару «робоча сила».

Складові елементи механізму функціонування сучасного ринку праці: суб'єкти, об'єкти, інструменти та засоби впливу. Функції сучасного ринку праці. Сегментація ринку праці за різними ознаками. Показники використання трудових ресурсів.

Тема 4. Соціально-трудові відносини зайнятості.

Поняття, види та форми зайнятості населення. Державне регулювання зайнятості населення. Основні напрямки державної політики в галузі зайнятості населення. Активні та пасивні методи й заходи регулювання зайнятості. Програми сприяння зайнятості. Система органів і служб зайнятості. Законодавство України про зайнятість.

Підходи до визначення поняття та рівня безробіття. Види безробіття. Природна норма безробіття. Соціально-економічна оцінка рівня безробіття. Визначення статусу безробітного. Допомога по безробіттю.

Тема 5. Моніторинг соціально-трудої сфери як інструмент регулювання й удосконалення соціально-трудоих відносин.

Специфіка моніторингу досліджень соціально-трудоих відносин. Сутність, цілі й завдання соціологічних досліджень у сфері праці. Регулювання й удосконалення соціально-трудоих відносин.

Тема 6. Міжнародна організація праці та її вплив на розвиток соціально-трудоих відносин.

Умови створення міжнародної організації праці (МОП). Структура міжнародної організації праці та її основні документи: міжнародна конференція праці, адміністративна рада, міжнародне бюро праці, декларація про основні принципи і права в сфері праці. Трипартизм - як відмітна риса МОП. Головні цілі й задачі організації. Методи роботи й основні сфери діяльності: нормотворча, міжнародне технічне співробітництво, дослідження і публікації. Основні сфери діяльності: зайнятість і безробіття, достойна праця, права людини, умови, безпека і гігієна праці, виробниче і навколишнє середовище, соціальний захист жінок, інвалідів, трудящих-інвалідів, усунення дитячої праці.

Структура навчальної дисципліни

Змістові модулі та теми	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лек	лаб	пр/сем	срс		лек	лаб	пр/сем	срс
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
МОДУЛЬ 1. Економіка праці і соціально-трудові відносини (семестр 6)										
Змістовий модуль 1. Економіка праці										
Тема 1.						6.5	0.5	-	-	6
Тема 2.						8.5	0.5	-	-	8
Тема 3.						10	1	-	2	7
Тема 4.						10	1	-	2	7
Тема 5						10	1	-	4	5
Тема 6.						9	-	-	-	9
Тема 7.						9	1	-	-	8
Разом за ЗМ 1						63	5	-	8	50
Змістовий модуль 2. Соціально-трудові відносини										
Тема 8.						9	1	-	-	8
Тема 9.						9	-	-	-	9
Тема 10.						9	1	-	-	8
Тема 11.						9	1	-	-	8
Тема 12.						9	-	-	-	9
Тема 13.						9	-	-	-	9
Разом за ЗМ 2						54	3			51
Розрахунково-графічне завдання		-	-	-		27	-	-	-	27
Усього годин		-	-	-		144	-	8	8	128

5. Теми семінарських занять

Не передбачено

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Організація і нормування праці		2
2	Продуктивність і ефективність праці		2
3	Політика доходів і оплата праці		4
	Разом		8

7. Теми лабораторних занять

Не передбачено

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Об'єкт, предмет і завдання дисципліни		6
2	Трудові ресурси і трудовий потенціал суспільства		8
3	Організація і нормування праці		7
4	Продуктивність і ефективність праці		7
5	Політика доходів і оплата праці		5
6	Планування праці		9
7	Аналіз, звітність, аудит у сфері праці		8
8	Соціально - трудові відносини як система		8
9	Соціальне партнерство		9
10	Ринок праці та його регулювання		8
11	Соціально-трудова відносини зайнятості		8
12	Моніторинг соціально-трудова сфери як інструмент регулювання й удосконалення соціально-трудова відносин		9
13	Міжнародна організація праці та її вплив на розвиток соціально-трудова відносин		9
14	Робота над розрахунково-графічним завданням		27
	Разом		128

9. Індивідуальні завдання (ІЗ)

Розрахунково-графічне завдання: «Розрахування норм праці, відрядних розцінок та заробітної праці за відповідними формами і системами праці».

За змістом розрахунково-графічне завдання є письмовою формою самостійної роботи студентів, які, спираючись на теоретичні знання з дисципліни, виконують теоретичну частину(аналітичний огляд законодавчої, нормативної, інструктивної, наукової і навчальної літератури з питань економіки праці й соціально-трудова відносин), практичну частину і оформлюють текст за відповідними вимогами. Студент виконує той варіант завдання, номер якого відповідає номеру студента за списком групи в журналі. Оформлення пояснювальної записки завдання (формат А4): титульний лист, вступ за теоретичною частиною завдання, теоретичне комплексне питання (економіка праці), теоретичне комплексне питання (соціально-трудова відносини), практична

частина, список джерел (обов'язково законодавчі акти України з питань праці, наукові роботи вітчизняних учених і вчених ХНУМГ імені О.М. Бекетова).

10. Методи навчання

Теоретичні, розрахункові і практичні положення дисципліни вивчаються студентами в процесі роботи над лекційним курсом, при виконанні розрахунково-графічного завдання, самостійній роботі з навчальною і науково - методичною літературою. Вивчення дисципліни «Економіка праці і соціально-трудові відносини» базується на знанні циклу загальноосвітніх і загальнонаукових дисциплін, циклу професійних дисциплін, розвитку суспільного виробництва. Окремі теми дисципліни вивчаються з різним ступенем поглиблення та деталізації, що передбачено цією робочою програмою. При цьому використовуються наступні методи навчання: словесні, наочні, практичні, репродуктивні (пояснювально-ілюстративні). Розв'язок задач. Конспектування лекцій. Самостійна робота.

11. Методи контролю

Усне опитування індивідуальне. Тестування (безмашинне та комп'ютерне). Розв'язання задач. Підсумковий контроль здійснюється за екзаменаційними білетами у письмовій формі.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточна атестація та самостійна робота													Розрахунково-графічне завдання	Підсумковий контроль (екзамен)	Сума
ЗМ 1							ЗМ 2								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13			
25%							25%						20%	30%	100%
70%															

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики, диф. заліку	для заліку	
90-100	відмінно	зараховано	A
82-89	добре		B

74-81			C
64-73	задовільно		D
60-63			E
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	Fx
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

13. Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки для проведення практичних занять з курсу «Економіка праці і соціально-трудова відносини» (для студентів галузі знань 0305 «Економіка та підприємництво» напрямів підготовки 6.030504 «Економіка підприємства» (за видами економічної діяльності) та 6.030509 «Облік і аудит» заочної форми навчання). Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; уклад.: Соловйова О.Є., Соловйов О.В. – Х.: ХНАМГ, 2012.– с.14.

2. Методичні вказівки з курсу «Економіка праці і соціально-трудова відносини» для виконання розрахунково-графічного завдання і самостійної роботи студентів (для студентів 4 курсу заочної форми навчання освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр, галузь знань 0305 – «Економіка і підприємництво», напряму підготовки 6.030509 – «Облік і аудит» і 6.030504– «Економіка підприємства») / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; уклад.: О. В. Соловйов, О. Є. Соловйова – Х.: ХНАМГ, 2012. – 35 с.

3. Соловйов, О.В. Конспект лекцій з дисципліни «Економіка праці і соціально-трудова відносини» (для студентів 3 курсу денної і 4 курсу заочної форм навчання освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр», галузь знань 0305 – «Економіка і підприємництво», напряму підготовки 6.030504 «Економіка підприємства» і 6.030509 – «Облік і аудит») [Текст] / О.В. Соловйов, О.Є. Соловйова; Харк.нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2010.–156 с.

14. Рекомендована література

Базова

1. Буряк, П.Ю. Економіка праці та соціально-трудова відносини [Текст]: навч. посібник / П.Ю. Буряк, М.І. Григор'єва, В.А. Карпінський; К.: Центр навчальної літератури, 2004.– 440 с.
2. Грішнова, О.А. Економіка праці та соціально-трудова відносини [Текст]: підручник /О.А. Грішнова; К.: Знання, 2006. –559 с.
3. Єсінова, Н.І. Економіка праці та соціально-трудова відносини [Текст]: навч. посібник / Н.І. Єсінова; К.: Кондор, 2006.– 432 с.
4. Лукашевич, В.М. Економіка праці та соціально-трудова відносини [Текст]: навч. посібник / В.М.Лукашевич; Львів: Новий світ–2000, 2006.–248 с.

5. Прасол, В.М. Економіка праці та соціально трудові відносини [Текст]: навч. посібник / В.М. Прасол; Х.: ХНАМГ, 2007. – 264 с.
6. Економіка праці та соціально трудові відносини [Текст]: навч. посібник /М.Д. Ведерніков, О.В. Хитра, О.А. Гарват, О.О. Чернушкіна та ін.; Львів: Новий світ–2000, 2012.–869 с.

Допоміжна

1. Конвенції та рекомендації, ухвалені Міжнародною організацією праці / Міжнародне бюро праці. [Текст] – Женева, Т.1,2, 1999.– 560 с.Закон України “Про оцінку майна, майнових прав і професійної оцінної діяльності в Україні” від 12.07.01.
2. Справочник квалификационных характеристик профессий работников. 12– е изд., перераб. и доп. [Текст] –Х.: Фактор,2002.–364 с.
3. Грішнова, О.А. Людський капітал: формування в системі освіти і професійної підготовки [Текст] /О.А. Грішнова; – К.: Т-во «Знання», КОО, 2001. – 254 с
- 4.Економіка праці та соціально трудові відносини. Збірник завдань і вправ [Текст]: навч. посібник /Д.Н. Дарченко, В.С.Рижиков, О.Л. Єськов, О.М. Мікрюков; - К.: Центр учбової літератури, 2007.- 252
5. Жуков, В. Соціальне партнерство в Україні [Текст]: навч.посібник. /В.Жуков, В.Скуратівський; – К.: УАДУ, 2001. – 200 с.
6. Завіновська, Г.Т. Економіка праці. [Текст] / Г.Т. Завіновська; - К.: КНЕУ, 2003. – 300 с.
7. Карпіщенко, О.І. Економіка праці та соціально трудові відносини[Текст]: навч. посібник / О.І.Карпіщенко; Суми: ВТД “Університетська книга”, 2006. – 264 с.
8. Лібанова, Е.М. Ринок праці[Текст]: навч. посібник / Е.М. Лібанова;– К.: ЦНЛ, 2003. – 224 с.
9. Остапенко, Ю.М. Экономика труда [Текст]: учеб. пособие / Ю.М.Остапенко;– М.: Инфра-М, 2003.-268 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Цифровий репозиторій ХНУМГ імені О.М. Бекетова [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://eprints.kname.edu.ua>
2. Дистанційний курс «Економіка праці і соціально-трудова відносини» (для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» 6.030504– «Економіка підприємства», 6.030509– «Облік і аудит» / Автор: О.Є. Соловійова // Режим доступу – <http://cdo.kname.edu.ua/course/view.php?id=273>
- 3.Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття: Закон України від 02 .03. 2000 № 1533-III (зі змінами і доповненнями), текст редакції від 13.06.2012[Електрон.ресурс]. –Режим доступу:<http://zakon1.rada.gov.ua/lews/show/1533-14/page>
4. Кодекс законів про працю України від10.12.1971 №322-VIII, текст редакції від 13.06.2012[Електрон.ресурс]. –Режим доступу:<http:// zakon1.rada.gov.ua/lews/show/322-08>

5. Про зайнятість населення: Закон України від 01. 03. 1991 № 803-ХІІ (зі змінами і доповненнями) текст редакції від 07.05.2008[Електрон.ресурс]. – Режим доступу:<http://zakon.nau.ua/doc/?usd=1085.15.28.nobreak=1>
6. Про колективні договори і угоди: Закон України від 01. 07. 1993 № 3356-ХІІ (зі змінами і доповненнями) текст редакції від 13.06.2012 [Електрон.ресурс]. –Режим доступу:<http://zakon2.rada.gov.ua/lews/show/3356-12>
7. Про оплату праці :закон України від 24.03.1995 №108/95-ВР (зі змінами і доповненнями) , текст редакції від 13.06.2012 [Електрон.ресурс]. –Режим доступу:<http://zakon.rada.gov.ua/go/108/98-вр>

8. Аркуш актуалізації

Робоча програма навчальної дисципліни «Економіка праці і соціально-трудова відносини»

за напрямом підготовки 6.030504– «Економіка підприємства», 6.030509– «Облік і аудит»

на 201 /1 навч. рік переглянута та затверджена "Без змін"

Завідувач кафедри _____
(на якій розроблена робоча програма)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

Зав. випускової кафедри _____
(за належністю напрямку / спеціальності)

_____ (Ачкасов А.Є.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201_ року

Декан факультету _____
(за належністю напрямку / спеціальності)

М.П.

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

на 201.../1... навч. рік переглянута та затверджена "Без змін"

Завідувач кафедри _____
(на якій розроблена робоча програма)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

Зав. випускової кафедри _____
(за належністю напрямку / спеціальності)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

Декан факультету _____
(за належністю напрямку / спеціальності)

М.П.

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

на 201.../1... навч. рік переглянута та затверджена "Без змін"

Завідувач кафедри _____
(на якій розроблена робоча програма)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

Зав. випускової кафедри _____
(за належністю напрямку / спеціальності)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

Декан факультету _____
(за належністю напрямку / спеціальності)

М.П.

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року